

ЯКОВІЮК ІВАН ВАСИЛЬОВИЧ

доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри права Європейського Союзу Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
ORCID 0000-0002-8070-1645

ЦВЕЛИХ МАКСИМ ПАВЛОВИЧ

студент міжнародно-правового факультету Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
ORCID 0000-0002-7693-8535

УДК 341.7

DOI 10.37772/2518-1718-2022-3(39)-10

ЦИФРОВА ДИПЛОМАТІЯ: ВПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ВІЗОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Дослідження присвячене висвітленню актуальних проблем впровадження в Україні електронних візових послуг в рамках більш широкої проблеми – цифрової дипломатії. У статті співвідносяться поняття «e-diplomacy», «Intertel diplomacy» та «socialmedia diplomacy». Розкриваючи взаємозв'язок між загальним поняттям електронної дипломатії та питанням візових послуг, автори доходять висновку, що для реалізації цих послуг мережа Інтернет виступає як спеціальна платформа для подання, розгляду, а в окремих випадках і надання готового документу, що надає право на в'їзд до країни. Це може бути спеціальний урядовий веб-сайт, який призначений для обробки заявок іноземців на отримання візи або спеціальний веб-застосунок для міграційних питань. Акцентовано увагу на тому, що використання концепції електронної візи успішно апробоване в зарубіжних країнах. Переважно нею користуються держави із суворою імміграційною політикою. Для того щоб полегшити та систематизувати роботу їхніх дипломатичних, консульських та міграційних установ, було створено система електронної авторизації.

Підкреслено, що у країнах Шенгенської зони відбувається формування власної системи електронної авторизації Europeran Travel Information and Autorisation System (ETIAS). Хоча ETIAS безпосередньо не є проїзним візовим документом, але його заповнення буде обов'язковим для громадян країн з безвізовим режимом, які будуть відвідувати країни Шенгенської зони. Дана новація спрямована на оптимізацію міграційного контролю.

Впровадження інституту електронної візи як елемента цифрової дипломатії надає можливість швидкого двостороннього контакту та зв'язку, а отже сприяє виконанню поставлених у Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року цілей.

Ключові слова: цифрова дипломатія, консульське право, консульська установа, електронні візові послуги, Україна

Постановка проблеми. У ХХІ столітті майже усі аспекти життєдіяльності людини охоплено процесами науково-технічного прогресу. Так, в процесі обміну і донесення значних масивів інформації пріоритет був перенесений з традиційних ЗМІ до Інтернет-видань; за допомогою online-комунікації та інформаційних технологій діяльність державних установ, підприємств і приватного бізнесу було значно прискорено, а їх ефективність підвищилася. З кожним роком в країнах, які проводять активну інноваційну політику, дедалі більше сфер економіки технологічно оновлюються, починаючи від online-шопінгу і закінчуючи розвитком власне IT-сфери,

роль якої в житті соціуму стає все більш вагомую. Світова пандемія COVID-19 надала додаткової значущості цифровим технологіям.

Сферу права також не оминули ці процеси: завдяки інформаційним технологіям окремі юридичні послуги стали більш доступними і зручними. В Україні це проявилось не лише в створенні електронних версій національного законодавства та різного роду електронних реєстрів, але й в наданні адміністративних послуг через відповідні сервіси. Так, за допомогою державного веб-порталу «Дія» громадяни України отримали доступ до електронних версій своїх документів і можуть здійснювати окремі

правочини в смартфоні, без відвідування державних установ.

Консульська діяльність передбачає надання послуг, зокрема, засвідчення документів штампом апостиллю; оформлення іноземцям та особам без громадянства віз на територію України; поставлення на облік громадян України, які перебувають або проживають постійно на території консульського обліку тощо. Актуальність даної статті полягає у тому, що внесення змін до порядку надання таких адміністративних послуг та надання їх в електронному вигляді дозволяє прискорити процес цифровізації України, а також розвантажити роботу дипломатичних установ і зменшити корупційні ризики.

Аналіз останніх досліджень і публікацій засвідчує, що у вітчизняній юридичній літературі протягом останніх років багато уваги приділяється електронному урядуванню (Кравець Р., Кужда Т., Романів Т.), а також наданню електронних послуг в сфері туризму (Бригілевич Г, Мальська М., Манько А.), тоді як аналізу стану впровадження електронних послуг (Соломко Ю.), зокрема, електронних візових послуг увага майже не приділяється (Коломієць Г., Махонюк О., Мульська О.), що обумовлює актуальність і практичну значущість даного дослідження.

Мета статті – дослідити впровадження електронних послуг з приводу отримання іноземними громадянами візи для в'їзду на територію України або транзиту через неї, а також спрогнозувати перспективи використання електронних віз в Україні на основі аналізу зарубіжного досвіду використання такого типу віз. Відповідно до визначеної мети в дослідженні ставляться і послідовно вирішуються наступні завдання: аналіз сучасного стану вітчизняного законодавства стосовно регулювання питань порядку оформлення та видачі віз для в'їзду в Україну та транзиту через неї; вивчення та урахування передового зарубіжного досвіду використання електронних віз; визначення перспектив використання електронних віз в Україні.

Виклад основного матеріалу. Впровадження електронних візових послуг нерозривно пов'язане з поняття цифрової дипломатії, оскільки воно є її складовою. Взагалі значення digital-дипломатії набуває різних форм. У наукових працях поряд із цим терміном вживають й інші терміни, що характеризують даний вид діяльності: «e-diplomacy», «Intertel diplomacy», «socialmedia diplomacy» тощо. Однак, на нашу думку, більш коректним буде віднести впровадження електронних візових послуг саме до електронної дипломатії, оскільки воно стосується надання консульських послуг цифровим шляхом через Інтернет.

М. Holmes розкриває зміст поняття «digital diplomacy» через використання державою засобів

електронної комунікації та інформаційних технологій для передачі інформації державним службовцям, дипломатам для досягнення дипломатичних цілей [1]. F. Hanson на основі аналізу діяльності Державного департаменту США доходить висновку, що «електронна дипломатія» – це використання Інтернету та інших інформаційно-комунікаційних технологій для реалізації цілей зовнішньої політики. Електронна дипломатія, на думку науковця, має широкий спектр охоплення, що дозволяє поділити сфери на такі категорії як: управління інформацією та знаннями; публічна дипломатія; консульська підтримка; підтримка під час надзвичайних ситуацій; свобода Інтернету; планування політики та зовнішні ресурси [2]. І. Тихоненко, в свою чергу, зазначає, що за допомогою інструментів електронної та цифрової дипломатії США модернізується робота дипломатичного корпусу і підтримується підвищений інтерес світової спільноти до американської держави [3, с. 88].

Розкриваючи взаємозв'язок між загальним поняттям електронної дипломатії та питанням візових послуг, слід звернути увагу на те, що для реалізації цих послуг мережа Інтернет виступає як спеціальна платформа для подання, розгляду, а в окремих випадках і надання готового документу, що надає право на в'їзд до країни. Це може бути спеціальний урядовий веб-сайт, який призначений для обробки заявок іноземців на отримання візи або спеціальний веб-застосунок для міграційних питань.

У чинному законодавстві України візові питання регулюються Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження Правил оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію» від 01.03.2017 р. № 118 [4] та спільним Наказом МЗС, МВС, СБУ «Про затвердження Вимог до організації роботи з оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію» №469/897/605 від 30.10.2017 р.

Відповідно до п. 33 Постанови Кабінету Міністрів України № 118 передбачено надання віз, що оформлюється в електронному вигляді. Візи в електронному вигляді залежно від потреби візиту оформлюються у виді разової, дворазової на строк до 30 днів для в'їзду в Україну з приватною, туристичною метою, а також з метою лікування, спортивних заходів, а також з метою виконання робочих обов'язків іноземним кореспондентом або представником ЗМІ. Порядок видачі віз в електронному вигляді врегульований наказом МЗС України «Про затвердження Вимог до оформлення віз в електронному вигляді» №558 від 18.12.2017 р. [5].

Оформлення електронної візи здійснюється уповноваженою особою консульської служби МЗС України за допомогою онлайн-засобів Інтернету та візової інформаційно-телекомунікаційної системи (далі – ві-

зова система). Візова система представляє собою спеціальний комплекс, що містить інформацію про заявників на візу, візову історію, відображення стану про приймання, попередній розгляд та передача візових клопотань іноземців та осіб без громадянства. Міністерство закордонних справ виступає є адміністратором і розпорядником цієї системи [4].

Клопотання про оформлення електронної візи подається іноземцем дистанційно на веб-порталі МЗС України засобами візової системи. Воно складається з декількох етапів:

- реєстрація на веб-порталі МЗС України;
- заповнення візової анкети, завантаження фотокартки а також необхідних документів до подачі клопотання в п.2-8 розділу 2 Вимог до оформлення віз в електронному вигляді [5];

- сплата консульського збору у безготівковій формі через веб-сайт МЗС України. За оформлення одноразової візи сплачується збір 20 доларів США, за дворазову – 30 доларів США. У випадку терміновості сплата здійснюється у подвійному розмірі.

Далі уповноважена особа розглядає подане клопотання протягом трьох робочих днів або протягом строку, що не перевищує один робочий день у разі термінового оформлення. Під час розгляду представник департаменту звіряє надані відомості, аналізує надану інформацію у базі даних осіб, яким не дозволяється в'їзд на територію України або обмежене право виїзду з України, перевіряє наявність підтверджуючого платіжного документу про сплату консульського збору і визначає строк дії е-візи. У результаті уповноважена особа ухвалює рішення про оформлення візи або відмову в її оформленні.

У разі позитивного рішення електронна віза надсилається уповноваженою особою іноземцю на вказану ним на веб-порталі МЗС електронну пошту. Сама електронна віза представляє собою документ, в якому зазначено її номер, QR-код, строк дії візи, прізвище та ім'я особи, дата народження, громадянство, стать, номер паспорту, кількість в'їздів та категорія візи.

У липні 2017 р. Кабінет Міністрів України ухвалив Стратегію державної міграційної політики України на період до 2025 року, яка містить наступні положення стосовно лібералізації візової політики: забезпечення швидкого та безперебійного опрацювання візових анкет; підвищення якості тренінгів для працівників консульських установ України; розробка на основі зарубіжного досвіду та концепцій інформаційної системи «Віза» стосовно збору документів та біометричних даних від заявників на отримання візи та використання даних під час прикордонного контролю, опрацювати питання стосовно можливості запровадження автоматизованого обміну інформацією для підтримки процесу видачі віз і забезпечен-

ня оперативної сумісності; взаємодії інформаційної системи «Віза» з іншими базами даних стосовно іноземців та осіб без громадянства щодо єдиного формату загальних даних, які будуть встановлювати особу.

Використання концепції електронної візи успішно апробоване в інших країнах світи. Переважно нею користуються держави із суворою імміграційною політикою. Для того щоб полегшити та систематизувати роботу їхніх дипломатичних, консульських та міграційних установ, було створено систему електронної авторизації. Успішним прикладом в цій сфері є система eTA – Electronic Travel Autorisation, яка використовується в Австралії, Канаді та США.

Австралійська електронна система авторизації була введена в дію в 1996 р. і стала доступна для громадян країн із полегшеним візовим режимом. eTA – це збережений в електронному вигляді дозвіл на в'їзд в Австралію для поїздок на короткий термін або бізнес-візитів. Він заміняє візову наліпку та марку у паспорті та звільняє подорожуючих від необхідності відвідувати посольство або консульство Австралії [6]. Це наочний прояв модернізації візового контролю, оскільки звільняє громадян-заявників від необхідності здавати та очікувати паспорт для виїзду за кордон, а також суттєво полегшує процес подачі документів на отримання візи.

Впровадження даної системи обумовило внесення змін до Migration Act (1958 р.) [7], які передбачили електронне оформлення документу. Віза eTA має свій підклас віз під номером 601 (далі – subclass). Слід зазначити, що дія електронної авторизації візи поширюється на громадян країн зі спрощеним візовим режимом. Це країни-члени Європейського Союзу, Велика Британія, США, Канада, Японія, Гонконг, Бруней, Малайзія, Сінгапур, Тайвань та Швейцарія. Показово, що для громадян держав-членів ЄС можна подати також ще один тип візи – eVisitor visa (subclass 651). Для цього необхідно зареєструвати спеціальний акаунт Immi Account та за допомогою додатка у смартфоні продемонструвати офіцеру прикордонного контролю погоджену електронну візу [8, ст. 4].

До заявки на отримання електронної візи додаються наступний перелік документів: копії сторінок паспорту з біометричними даними; інформація, яка підтверджує причини візиту до Австралії; контактні дані осіб, що зустрічатимуть або супроводжуватимуть на території Австралії у випадку візиту до друзів чи родичів або бізнес-візиту, а також докази підтвердження платоспроможності та працевлаштування. Крім того, необхідно заповнити спеціальну форму №1554, яка додається онлайн на сайті Департаменту внутрішніх справ Австралії [10].

Візи eTA&eVisitor діють протягом 12 місяців. Даний документ надає такі права громадянам: в'їжджати на територію Австралії на термін до трьох місяців з моменту в'їзду за один раз; провести туристичну відпустку для візиту родичів або знайомих; навчатись в Австралії протягом трьох місяців з моменту в'їзду; працювати на неоплачуваній волонтерській роботі (не пов'язаної з бізнесом та продажем та збутом товарів); долучатись до бізнес-активності за умови що ви не працюєте на компанію або організацію в Австралії. Остання діяльність полягає у: проведенні загальних ділових запитів або запитів щодо працевлаштування, розслідування, переговорів, підписання або перегляд ділового контракту діяльності, що здійснюється в рамках офіційного урядового візиту участь у конференціях, торгових ярмарках або семінарах, за умови, що громадянин не отримує винагороду від організаторів за свою участь.

Відповідно до річної статистики уряду Австралії за 2021 р. вищезазначені туристичні типи візи були подані 66 950 громадянами, з них 43 114 – eVisitor та 23,836- eTA [9, с.12].

Практика електронної системи авторизації також використовується в Канаді. Як і в Австралії, в Канаді досить сувора імміграційна політика, а тому ця система покликана розвантажити бюрократичні процеси із візовими питаннями із країнами зі спрощеними вимогами в'їзду в країну.

Система була запущена з 15 березня 2016 р. – з цього моменту усі громадяни держав, із якими запроваджено безвізовий режим або спрощений режим в'їзду, які в'їжджали до Канади або робили транзит, набули вимогу оформлення електронної візи, тільки якщо вони не належать до категорій, яким не обов'язково її отримувати [11, с.2].

Електронна віза дійсна на період п'яти років з дня, з якого такий документ був виданий заявникові. Для цього необхідно надати інформацію про ім'я та прізвище заявника, дату та місце народження, стать, місце проживання, національність, номер паспорту для виїзду за кордон та контактні дані.

Уряд Канади мав обмежені можливості для ідентифікації та перевірки іноземних громадян, які не потребували візи тимчасового резидента для в'їзду в Канаду. Це створило суттєву прогалину в цілісності програми. У той час як всі іноземні громадяни, які мали намір приїхати до Канади на постійне місце проживання, потребували візи, іноземні громадяни з безвізових країн, які прибували до Канади на тимчасовій основі, не проходили перевірку до прибуття в аеропорт, де оцінка добропорядності громадянина була проблематичною через брак часу та обмеженого доступу до інформації, які могли б допомогти у

прийнятті такого рішення. Як наслідок, протягом 2012–2013 років близько 7055 безвізових громадян були визнані неприйнятними з різних причин після прибуття до повітряного пункту пропуску Канади [11]. Це призводило до значних витрат, затримок та незручностей для іноземця, який був не допущений до в'їзду, інших подорожуючих, авіакомпаній та уряду Канади.

Таким чином регламентом вносяться зміну до Положення про імміграцію та захист біженців [12] з метою внесення більшої точності в загальну законодавчу базу шляхом уточнення того, які іноземні громадяни будуть зобов'язані отримати електронний дозвіл на поїздку, процедури якої необхідно дотримуватись, винятки з цієї вимоги, випадки, коли електронний дозвіл на поїздку може бути анульований офіцером, а також плати за обробку заяви.

Онлайн-заявка не вимагає і не дозволяє заявникам завантажувати будь-які документи. Однак заявники можуть надати додаткову інформацію в кінці форми заявки для полегшення її обробки, наприклад, заявники можуть вказати термінову необхідність подорожі. Іноземний громадянин з дійсним дозволом на тимчасове перебування буде перевірятися тільки в пункті в'їзду. Після того як вони будуть визнані неприйнятними через неправдиві дані, Імміграційний відділ Канади видасть наказ про виключення, якщо тільки справа не підпадає під винятки для наказу про депортацію.

Деякі науковці зазначають, що в результаті еволюції законодавство про електронну авторизацію, процедура подачі стала більш заплутаною і має місце багато судових прецедентів з оспоруванням відмов у наданні електронної візи. S. Karas та T. Jiuling Li зазначають, що законодавство та судова практика засвідчують, що програма ЕТА зазнала значних змін з 2016 р. В результаті своєї еволюції програма стає все більш складною і заплутаною в очах заявників. Суди сприйняли широкий підхід до встановлення фактів неправдивих даних, ймовірно, буде більше випадків, коли мандрівники будуть визнані неприйнятними при появі в порту в'їзду. За іронією долі метою програми eTA було уникнути подібних ситуацій [13].

У країнах Шенгенської зони впродовж останніх років проводиться формування власної системи електронної авторизації European Travel Information and Authorisation System (ETIAS). Хоча ETIAS безпосередньо не є проїзним візовим документом, але його заповнення буде обов'язковим для громадян країн з безвізовим режимом, які будуть відвідувати країни Шенгенської зони. Аналогічно як і з Канадою, ця новація спрямована на оптимізацію міграційного контролю. Генеральний директорат Європейської

комісії з питань внутрішніх справ та міграційного контролю зазначає, що ETIAS – це велика автоматизована інформаційна система, яка створена для ідентифікації ризиків безпеки нелегальної міграції або високих епідемічних ризиків з боку безвізових відвідувачів, що подорожують до країн Шенгенської зони, і разом з тим для спрощення перетину кордонів більшості мандрівників, які не становлять таких ризиків [13]. Така попередня перевірка безвізових громадян безвізових країн полегшить прикордонний контроль, дозволить уникнути бюрократії та затримок для мандрівників при перетині кордону, забезпечить скоординовану та гармонійну оцінку ризиків для громадян третіх країн, а також суттєво зменшить кількість відмов у в'їзді на пунктах перетину кордону. Таким чином, громадяни «non-EU» країн, яким не потрібна віза для перетину кордону Шенгенської зони, повинні подати заявку на отримання дозволу на поїздку через цю систему до початку подорожі.

Процес авторизації в ETIAS проводитиметься шляхом заповнення онлайн-анкети на сайті. Після цього заявнику необхідно здійснити плату в розмірі 7 євро. Після подачі заявочної форми система проводить перевірку в інформаційній системі прикордонного та охоронного контролю Європейського Союзу і в більшості випадків проводить видачу документа протягом декілька хвилин. В окремих випадках, де необхідне уточнення, заявка розглядатиметься протягом 30 днів.

Перспективи розвитку інституту електронної дипломатії, зокрема е-віз, є досить широкими. Багато правових інститутів проходять етапи технологічного оновлення, оскільки це має низку значних переваг в зручності користування як для державних службовців, так і для громадян, в ефективності та швидкості обробки даних. Світовий досвід показує, що міжнародний туризм є однією з найрозвиненіших галузей економіки передових країн світу. Так, за даними Світової ради з подорожей та туризму у 2017 р. прямиї, непрямі та опосередковані внески туризму у світову економіку становив близько 10,4 % ВВП [15]. Міграційні потоки між країнами неухильно ростуть і щоб забезпечити стабільний розвиток економіки, зокрема і для туризму, державам необхідно забезпечити максимально прозорі та прості умови для відвідування країн, оскільки візити до посольства чи консульства з метою отримання візи та візовий процес загалом складає перше враження про країну. Світова практика показує, що лібералізація візового режиму підвищує туристичний потік в середньому на 20-40 %. Відповідно до чинної Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 р. [16], одним із головних напрямів є забезпечення візової лібералізації та спрощен-

ня візових процедур для туристів, які є цільовими ринками для України.

На сьогодні електронна віза є найсучаснішим способом, яка дозволяє оптимізувати бюрократичні процеси та привабити іноземних туристів до відвідування країни і в контексті всебічної цифровізації нашої держави дозволить долучитись до швидкого та доступного державного сервісу он-лайн не тільки громадянам України, а й громадянам інших держав. Тому на основі досвіду зазначених вище держав слід виділити реалізацію загальної інформаційної візової системи, що зберігатиме дані заявників, доступ до якої мають працівники дипломатичних та консульських установ, уповноважені особи розгляду візового клопотання, Держприкордонслужби, Міністерства внутрішніх справ та Служби Безпеки України для забезпечення сумісної організації роботи відповідно до наказу від № 469/897/605 від 30.10.2017; забезпечення доступності та інклюзивності адміністративної послуги, забезпечивши переклад візових вимог та сторінки подачі візового клопотання онлайн-сайту МЗС України мовою заявника, а також адаптацію для людей з зоровими та слуховими вадами; зниження візового збору для оформлення електронної візи; розширення переліку країн, із якими необхідно запровадити сервіс електронних віз.

Висновки. У результаті дослідження феномену електронної дипломатії, аналізу практики використання електронних сервісів для надання адміністративних послуг дипломатичними та консульськими установами, аналізу законодавства держав із вдосконаленою діючою практикою електронних віз було оцінено стан впровадження в Україні електронних віз та визначено перспективи їх розвитку. Кроки держави у цьому напрямі є частиною великою реформи цифровізації країни, реалізація якої підвищить імідж України в світі, зробить нашу державу привабливою для туристів, а також оптимізує процедуру візового оформлення, знявши навантаження з дипломатичних та консульських установ, уповноважених осіб з обробки візових клопотань та Міграційної служби України. Впровадження інституту електронної візи як елемента цифрової дипломатії надає можливість швидкого двостороннього контакту та зв'язку, а отже сприяє досягненню поставлених у Стратегії державної міграційної політики України на період до 2025 року цілей.

Україна, як технологічна держава, змогла довести світові можливість створення доступного і ефективного державного сервісу, тому розвиток в сфері візових питань підтвердить статус справжньої держави у смартфоні і дозволить іноземцям з легкістю відвідувати територію нашої країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Holmes M. *Digital Diplomacy*, Oxford Bibliographies, 2019. URL: <https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199743292/obo-9780199743292-0258.xml>. doi: 10.1093/obo/9780199743292-0258.
2. Hanson F. *The Spread of e-diplomacy*. Lowy Institute, March 2012. URL: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/03_ediplomacy_hanson.pdf.
3. Тихоненко І. В. Цифрова дипломатія як інструмент зовнішньої політики США у XXI ст. Політичні проблеми міжнародних систем та глобального розвитку. 2019. URL: https://www.researchgate.net/publication/332195903_Cifrova_diplomatia_ak_instrument_zovnisnoi_politiki_SSA_u_HHI_stolitti.
4. Про затвердження Правил оформлення віз для в'їзду в Україну і транзитного проїзду через її територію: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.03.2017 №118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2017-п/conv#n163>.
5. Про затвердження Вимог до оформлення віз в електронному вигляді: Наказ МЗС України від 18.12.2017 р. №558. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0071-18#Text>.
6. Australian Government. Department of Immigration and Border Protection. Fast sheet of Australia's entry for visitors. URL: <http://www.border.gov.au/about/corporate/information/fact-sheets/53entry-system>.
7. Migration Act 1958. Australian government. URL: https://www.legislation.gov.au/Details/C2021C00357/Html/Volume_2.
8. Australia ETAS manual. Information for airlines and travel agents. Australian Department of Home Affairs. URL: https://immi.homeaffairs.gov.au/supporting/files/eta_manual_Nov2020.pdf.
9. Visitor Visa Program Report. URL: <https://www.homeaffairs.gov.au/research-and-stats/files/visitor-visa-december-2021.pdf>.
10. ETA Request for further processing. URL: <https://immi.homeaffairs.gov.au/form-listing/forms/1554.pdf>.
11. Canada Gazette. Regulations Amending the Immigration and Refugee Protection Regulations. URL: <https://gazette.gc.ca/rp-pr/p2/2015/2015-04-22/html/sor-dors77-eng.html>.
12. Immigration and Refugee Protection Act. Canada Government. URL: <https://laws.justice.gc.ca/eng/acts/i-2.5/>.
13. Canada: the evolution of electronic travel authorisations. URL: <https://www.ibanet.org/article/20C78B3F-F0D5-460B-A72C-1B54202CC964>.
14. European Commission. Questions about ETIAS. URL: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/smart-borders/european-travel-information-authorisation-system_en.
15. Укрінформ. Дані про частку туризму в світовому ВВП. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2431133-castka-turizmu-v-svitovomu-vvp-torik-stanovila-ponad-10.html>.
16. Про схвалення Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 р. №168-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-р#Text>.

REFERENCES

1. Holmes, M. (2019). *Digital Diplomacy*, Oxford Bibliographies. Retrieved from: <https://www.oxfordbibliographies.com/view/document/obo-9780199743292/obo-9780199743292-0258.xml>
2. Hanson, F. *The Spread of e-diplomacy*. Lowy Institute, March 2012. Retrieved from: https://www.brookings.edu/wp-content/uploads/2016/06/03_ediplomacy_hanson.pdf
3. Tikhonenko, I. V. (2019). Digital diplomacy as an instrument of US foreign policy in the XXI century *Political problems of international systems and global development*. Retrieved from: https://www.researchgate.net/publication/332195903_Cifrova_diplomatia_ak_instrument_zovnisnoi_politiki_SSA_u_HHI_stolitti [in Ukrainian].
4. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on Approval of the Rules for issuing visas for entry to Ukraine and transit through its territory, No 118 (2017, March 1). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/118-2017-п/conv#n163> [in Ukrainian].
5. Order of the Ministry of Foreign Affairs of Ukraine on Approval of the Requirements for issuing visas in electronic form, No. 558 (2017, December 18). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0071-18#Text> [in Ukrainian].
6. Australian Government. Department of Immigration and Border Protection. Fast sheet of Australia's entry for visitors. Retrieved from: <http://www.border.gov.au/about/corporate/information/fact-sheets/53entry-system>.
7. Migration Act 1958. Australian government. Retrieved from: https://www.legislation.gov.au/Details/C2021C00357/Html/Volume_2.

8. Australia ETAS manual. Information for airlines and travel agents. Australian Department of Home Affairs. Retrieved from: https://immi.homeaffairs.gov.au/supporting/files/eta_manual_Nov2020.pdf.
9. Visitor Visa Program Report. Retrieved from: <https://www.homeaffairs.gov.au/research-and-stats/files/visitor-visa-december-2021.pdf>.
10. ETA Request for further processing. Retrieved from: <https://immi.homeaffairs.gov.au/form-listing/forms/1554.pdf>.
11. Canada Gazette. Regulations Amending the Immigration and Refugee Protection Regulations. Retrieved from: <https://gazette.gc.ca/rp-pr/p2/2015/2015-04-22/html/sor-dors77-eng.html>.
12. Immigration and Refugee Protection Act. Canada Government. Retrieved from: <https://laws.justice.gc.ca/eng/acts/i-2.5/>.
13. Canada: the evolution of electronic travel authorisations. Retrieved from: <https://www.ibanet.org/article/20C78B3F-F0D5-460B-A72C-1B54202CC964>.
14. European Commission. Questions about ETIAS. Retrieved from: https://home-affairs.ec.europa.eu/policies/schengen-borders-and-visa/smart-borders/european-travel-information-authorisation-system_en.
15. Ukrinform. Data on the share of tourism in world GDP. Retrieved from: <https://www.ukrinform.ua/rubric-tourism/2431133-castka-turizmu-v-svitovomu-vvp-torik-stanovila-ponad-10.html> [in Ukrainian].
16. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine on Approval of the Tourism and Resorts Development Strategy for the period up to 2026, No. 168-p (2017, March 16). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/168-2017-p#Text> [in Ukrainian].

YAKOVIYK IVAN

Doctor of Law (2nd PhD), Full Professor, Head of the European Union Law Department
of the Yaroslav Mudryi National Law University

TSVELIKH MAKSYM

Student of the International Law Faculty of the Yaroslav Mudryi National Law University

DIGITAL DIPLOMACY: THE IMPLEMENTATION OF ELECTRONIC VISA SERVICES IN UKRAINE

Problem setting. In the XXI century almost all aspects of human life are covered by the processes of scientific and technological progress. The sphere of law has not been spared from these processes: thanks to information technologies, certain legal services have become more accessible and convenient. In Ukraine, this was manifested not only in the creation of electronic versions of national legislation and various electronic registers, but also in the provision of administrative services through the relevant services. Consular activities involve the provision of services. Amendments to the procedure for the provision of such administrative services and the provision of such services in electronic form can accelerate the process of digitalization of Ukraine, as well as unload the work of diplomatic institutions and reduce corruption risks.

Analysis of recent researches and publications. In the national legal literature in recent years, much attention has been paid to e-government (Kravets R., Kuzhda T., Romaniv T.), while almost no attention is paid to the analysis of the state of implementation of electronic services (Solomko Y.), in particular electronic visa services (Kolomiets G., Makhoniuk O., Mulska O.), which determines the relevance and practical significance of this study.

Target of research is to investigate the introduction of electronic services for foreign citizens to obtain a visa to enter or transit through the territory of Ukraine, as well as forecasting the prospects of using electronic visas in Ukraine based on the analysis of foreign experience of using this type of visa.

Article's main body. For the implementation of visa services, the Internet acts as a special platform for submitting, processing and, in some cases, providing a ready-made document granting the right to enter the country. This may be a special government website designed to process visa applications of foreigners or a special web application for migration issues. The use of the e-visa concept has been successfully tested in foreign countries and in the EU. It is mainly used by the states with strict immigration policies in order to facilitate and systematize the work of their diplomatic, consular and migration institutions, an electronic authorization system was created.

Conclusions and prospects for the development. As a result of the study of the phenomenon of e-diplomacy, analysis of the practice of using electronic services for the provision of administrative services by diplomatic and con-

sular institutions, analysis of the legislation of the countries with advanced e-visas, the state of implementation of e-visas in Ukraine was assessed and the prospects for their development were determined. The steps of the state in this direction are part of a large reform of digitalization of the country, the implementation of which will improve the image of Ukraine in the world, make our country attractive for tourists, as well as optimize the visa issuance procedure, relieving the workload of diplomatic and consular missions, authorized persons for processing visa applications and the Migration Service of Ukraine. The introduction of the e-visa institute as an element of digital diplomacy provides an opportunity for quick bilateral contact and communication, and thus contributes to the achievement of the goals set in the Strategy of State Migration Policy of Ukraine until 2025.

Key words: digital diplomacy, consular law, consular office, electronic visa services, Ukraine.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Яковюк І. В., Цвелих М. П. Цифрова дипломатія: впровадження електронних візових послуг в Україні. *Право та інновації*. 2022. № 3 (39). С. 69–76.